

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/569/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714210901
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5714210901.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Františka Dulačku, v právnej veci navrhovateľa: M. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H. H., C. F. XXXX/XX, zastúpený splnomocneným zástupcom Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, IČO: 42 176 778, Námestie Legionárov 5, 080 01 Prešov, proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, právne zastúpený advokátskou kanceláriou WERNER & Co. s. r. o., so sídlom Stromová 54/A, 831 01 Bratislava, IČO: 36 869 643, o vydanie bezdôvodného obohatenia a ochranu práv spotrebiteľa, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 15C/204/2014-184 zo dňa 01. júna 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporcu vydať navrhovateľovi zo zmluvy o úvere č. 602300244 zo dňa 24.06.2013 bezdôvodné obohatenie vo výške 484,- eur. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že poukazoval na zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzavreli účastníci dňa 24.06.2013. Vychádzajúc z údajov stránky NBS, ktoré do konania doložil navrhovateľ, základná úroková sadzba pre banky v čase uzatvorenia zmluvy bola 8,39 %, teda úrok, ktorý bol stanovený zmluvou o spotrebiteľskom úvere vo výške 39,15% viac ako 4-násobne prevyšuje túto sadzbu. Úroky dohodnuté za poskytnutie spotrebiteľského úveru predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. Výška úrokov nezávisí len od dohody účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nakoľko i tu platí ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Takto dohodnuté úroky, ktoré boli zahrnuté v časti ako celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, boli 4-násobne vyššie ako úroky, ktoré poskytovali banky a ktoré banky žiadali za poskytnutie spotrebiteľského úveru v obdobnom úvere. Preto dohodnutý úrok považuje za rozporný so zásadou dobrých mravov pre jeho neúmernú výšku a má za to, že zmluva s poukazom na ust. § 39 OZ nemôže byť v tejto časti platná. V celkových nákladoch okrem dohodnutého úroku boli zahrnuté aj administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou v sume 288,25 eur. Uvedený poplatok aj podľa odporcu predstavuje náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. V danom prípade táto 1/3 nákladov predstavuje dohodnutý úrok a 2/3 náklady na vypracovanie zmluvy, vrátane s tým spojenej administratívy. Požadovanie tohto administratívneho poplatku považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže dodávateľ požaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a nie je v jeho záujme. Predstavuje 2/3 z poplatku

a odporca neposkytol reálne plnenie za takéto poplatok. Nestotožnil sa s názorom odporcu, že bolo potrebné prihliadať na skutočnosť, že poskytuje pôžičky ako právnická osoba s predmetom podnikania poskytovania peňažných prostriedkov, nie ako banka, nakoľko odporca poskytuje úvery za podmienky znášania podnikateľského rizika, kde ide o riziko vyplývajúce priamo zo základných znakov podnikania a odporca nemôže očakávať ochranu svojich nárokov, ktoré sú v zjavnom rozpore so zákonom, a ktorý sa musí uplatňovať, rešpektovať v rámci súkromno-právnych vzťahov. Konanie odporcu je v rozpore so zákonom a na ťarchu, nemôže mať iný výsledok než ten, že súd takéto právo neprizná. Celú odplatu za poskytnutý úver označenú ako náklady vyhodnotil za neprimeranú a neplatnú. Odplata za úver je rozhodujúcim kvalifikačným kritériom úverovej zmluvy a pokiaľ dohoda o odplate je neplatná, tak úverová zmluva stráca svoje opodstatnenie. Preto vyslovil, že celá úverová zmluva je ako celok neplatná z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, a to vzhľadom na výšku dohodnutých úrokov a administratívneho poplatku, ktoré boli neprimerané a ide o podstatné znaky úverovej zmluvy, ktoré treba chápať ako neoddeliteľný celok. Dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky, a preto je právny úkon neplatný v celom rozsahu a nie je možné aplikovať ust. § 41 OZ.

Ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len RPMN) vo výške 96,80 % nezodpovedá realite, pretože podľa výpočtov je skutočná RPMN 222,30 % (č.i. 181). Uvedenie nesprávnej RPMN v zmluvách o spotrebiteľských úveroch je klamaním spotrebiteľa a predstavuje nekalú obchodnú praktiku. Navrhovateľ nebol správne informovaný pred uzavretím zmluvy o RPMN, čo bolo v rozpore s ust. § 4 zák. č. 129/2010 Z.z. Takto zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala podstatné náležitosti zmluvy ako to vyžaduje § 9 zák. č. 129/2010 Z.z. a z tohto dôvodu sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. Úverovú zmluvu posúdil ako neplatnú pre neprimeranú výšku odplaty a ide o absolútnu neplatnosť zmluvy podľa § 39 OZ. Rozloženie ceny úveru na tretiny, čiže úroky a administratívny poplatok považuje za nekalú obchodnú praktiku odporcu, nakoľko samotný administratívny poplatok je v porovnaní s bankami niekoľkonásobne vyšší. Odporca realizuje aj obchody na finančnom trhu, takže už len samotnými úrokmi sa majú pokryť aj náklady spojené s podnikaním a tak extrémny administratívny poplatok je neobhájiteľný z hľadiska proporcionality a dobrých mravov. Bolo preukázané, že navrhovateľ na základe neplatnej zmluvy uhradil odporcovi celkovú sumu 984,- eur, hoci mu reálne bola poskytnutá čiastka vo výške 500,- eur. Mal teda za to, že nárok navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 484,- eur je oprávnený. Zároveň poukázal na rozsudok Okresného súdu v Prešove č.k. 11C/42/2012-46 zo dňa 13.09.2013, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/2019/2013-91, vychádzajúc z ust. § 53a OZ, ktorý výrokom určil, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve o tejto časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenú, predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že navrhovateľ bol úspešný avšak neuplatnil si náhradu trov konania.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie odporca. Namietal, že okresný súd rozsudok nedostatočne odôvodnil, najmä tým, že sa nevysporiadal s jeho argumentáciou a iba nekriticky prevzal argumentáciu navrhovateľa. Poukázal na nálezy Ústavného súdu SR v tejto súvislosti, napr. II.ÚS 410/06, I.ÚS 236/06, I.ÚS 154/05, III.ÚS 119/03, II.ÚS 6/03, III.ÚS 307/2012 a III.ÚS 11/2001. Rovnako poukázal na rozsudky ESLP vo veciach H. proti Belgicko z roku 1987, Van de Hurk proti Holandsko z roku 1994 alebo Ruiz Torija proti Španielsku z roku 1994. Rovnako namietal odôvodnenie rozsudku, že súd vykonal dokazovanie výsluchom odporcu, keď tento nebol vypočutý ani predvolaný. Súd prvého stupňa v rozsudku vôbec neodôvodnil vlastný výpočet RPMN a nedostatočne odôvodnil celkovú neplatnosť zmluvy o úvere, pričom sa vôbec nevysporiadal s predkladanými závermi odbornej literatúry ani s uvádzanou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a Ústavného súdu ČR, ktoré uvádzal vo svojom vyjadrení doručenom súdu. Takto rozsudok neposkytuje pre neho vôbec odpoveď okrem iného na to, ako sa stavia a vysporiadava súd prvého stupňa so súdnou judikatúrou a odbornou literatúrou, na ktorú poukázal. Napr. ako sa vysporiadal s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ vo veci Kásler a spol./ OTP č. C-26/13, ktoré umožňuje a prikazuje napriek neprijateľnej podmienke aplikovať dispozitívne ustanovenie národného práva v oblasti úverových zmlúv, A. a spol./ SOS financ č. C-453/2010, ktoré jasne zachováva koncept platnosti zvyšku zmluvy o úvere ako spotrebiteľskej zmluvy bez neprijateľných podmienok a stanovuje, že nekalá obchodná praktika nie je dôvodom na neplatnosť spotrebiteľskej zmluvy. Napokon nálezom Ústavného súdu ČR I.ÚS 625/2003, podľa ktorého je základným princípom výkladu zmlúv prioritou výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred výkladom, ktorý zakladá neplatnosť zmluvy. Pokiaľ okresný súd uviedol výpočet RPMN ako nesprávny, vo svojom rozhodnutí vôbec neuvádza spôsob výpočtu RPMN ani zdôvodnenie prečo je jeho výpočet, poprípade navrhovateľa, nesprávny. Výpočet je správny, nakoľko plnenie nebolo dohodnuté v splátkach,

ale len ako jednorázové plnenie, ktorému zodpovedá ním uvádzaný výpočet RPMN. Rovnako súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a to dôkazy svedčiace o nesprávnom výpočtu RPMN a priemernej RPMN. Na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď vychádzal z údajov bánk ohľadne úrokovej sadzby a nie celého finančného trhu. Poukázal na ust. § 53 ods. 6 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, ktoré v žiadnom prípade nepripúšťa porovnanie výlučne s údajmi bánk, ale požaduje, aby bol vzatý do úvahy celý finančný trh. Cena plnenia ako taká v zásade nemôže byť posudzovaná ako neprijateľná podmienka v zmysle § 53 ods. 1 OZ. Výška úrokov nie je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, keď podstatnou náležitosťou je len záväzok dlžníka popri istine zaplatiť úroky. Dojednané úroky predstavujú iba 39,15% p.a., pričom priemerná RPMN uvedená v zmluve predstavovala 39,20 % (t.j. úroky sú dokonca o cca 0,05% nižšie ako priemerná hodnota RPMN) s čím sa súd prvého stupňa nevysporiadal. Je pravdou, že výška úrokovej sadzby je v zmysle § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, však jej prípadná absencia nie je dôvodom neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale spôsobuje jej bezodplatnosť. Navyiac v danom prípade zmluva o úvere úrokovú sadzbu obsahuje. V čase uzavretia zmluvy nebol účinným žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, a preto možno vychádzať iba z ustanovenia § 53 ods. 6 OZ. V zmysle záverov rozhodovacej praxe u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektami v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období. Navyše nemožno neplatnosť zmluvy o úvere vysloviť ako celok s poukazom na ust. § 41 OZ, v zmysle ktorého by bola neplatná len tá časť odplaty (úroku), ktorá by podstatne prevyšovala odplatu, obvykle požadovanú na finančnom trhu. Odplata za úver patrí medzi všeobecné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, avšak jej absencia nespôsobuje neplatnosť zmluvy ako celku, ale v súlade s § 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Opodstatnenie zmluvy o úvere tkvie nielen v odplate za úver, ale aj v iných záväzkoch, ktoré sú v zmluve o úvere obsiahnuté. Napr. spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu, zaplatiť úrok z omeškania, zaväzuje sa uhradiť za každú zaslanú upomienku čiastku 10,- eur a pod. Rozlíšenie právneho dôvodu vzniku záväzkového právneho vzťahu zo zmluvy alebo bezdôvodného obohatenia má značný význam pri určení dĺžky premlčacej doby. Aj Súdny dvor EÚ akceptoval princíp zachovania platnosti (zvýšku) spotrebiteľskej zmluvy a navyiac uviedol, že nekalá obchodná praktika nemá priamy vplyv na posúdenie platnosti zmluvy o úvere. Ust. § 53d OZ sa vzhľadom na ust. § 879r OZ neuplatní. Na základe uvedeného žiada, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň zaviazal navrhovateľa na náhradu trov odvolacieho konania.

K odvolaniu odporcu sa vyjadril navrhovateľ, ktorý poukázal na nález Ústavného súdu ČR č.k. II.ÚS 2164/10, v ktorom bolo vyslovené, že zmluvná autonómia a jej ochrana nemôže byť absolútna tam, kde existuje iné základné právo jednotlivca alebo ústavný princíp, či iný ústavne chránený verejný záujem, ktoré sú spôsobilé zmluvnú autonómiu proporcionálne obmedziť. Súd správne posúdil celú vec, zohľadnil európske právo na ochranu spotrebiteľa a správne interpretoval ustanovenia o neprijateľných zmluvných podmienkach. Rovnako správne posúdil aspekty hrubej nerovnováhy v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a z týchto vyvodil správny záver v zmysle článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Z uvedených dôvodov považuje rozhodnutie za správne. Je presvedčený, že odvolanie odporcu je účelové a tendenčné, neobsahuje žiadne právne argumenty a dôvody, ktoré by boli spôsobilé relevantne zvrátiť rozhodnutie okresného súdu. Odporca dlhodobo a systematicky ignoruje rozhodnutia súdov na Slovensku a nerešpektuje ust. § 53a ods. 1 OZ, podľa ktorého je povinný sa zdržať používania nekalých zmluvných podmienok s rovnakým významom v zmluvách aj so všetkými ostatnými spotrebiteľmi. Aj vo vzťahu k nemu tieto rozhodnutia odporca ignoroval a opätovne použil podmienky, o ktorých už viackrát bolo rozhodnuté, že sú neprijateľné a neplatné. Nekalé obchodné praktiky pri poskytovaní spotrebiteľských úverov odporcu analyzovala aj Európska únia a jej podrobné stanovisko uvedené v liste z 14.09.2010 uvádzalo „Formulár zmluvy Pohotovosť, s.r.o. obsahuje časť s názvom Všeobecné podmienky poskytovania úveru, ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa a pomerne flagrantne znevýhodňujú spotrebiteľov vo viacerých dôležitých aspektoch. Celkové náklady úverov poskytovaných spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., ktoré pozostávajú z úroku a iných poplatkov, sa javia veľmi vysoké. Zdá sa, že prinajmenšom v niektorých prípadoch predstavujú náklady takmer 100% ročne zo sumy získanej od spoločnosti Pohotovosť.“ V spornom prípade sa jedná o 98% z poskytnutej sumy. Zo záverov rozsudku

Súdneho dvora C-453/10 A. c/a A. proti SOS financ, s.r.o. vyplýva, že nič nebráni tomu, aby súdy už podľa platnej právnej úpravy vyhovelí žalobe a spotrebiteľské zmluvy ako celok vyhlásili za neplatné pre ich nemorálnosť a rozpor s dobrými mravmi a so zákonom. V slovenskom právnom poriadku preto už dnes existuje prísnejšia právna úprava ako ustanovuje transponovaná smernica 93/13/EHS a túto právnu úpravu reprezentuje § 39 OZ. Podľa § 39 a podporne § 53 ods. 1, ods. 5 OZ má tak súd vždy ex offio posúdiť absolútnu neplatnosť právneho úkonu a tento za neplatný na návrh meritórne judikovať. Preto napadnuté rozhodnutie považuje za zákonné a vecne správne, navrhuje ho potvrdiť a podanému odvolaniu nevyhovieť.

K vyjadreniu navrhovateľa sa vyjadril odporca, ktorý uvádzal, že navrhovateľ poukazom na nález ÚS ČR II.ÚS 2164/10 vytrhol citáciu z kontextu, keď táto sa mala týkať rozhodcovskej doložky a navrhovateľ v konaní nepreukázal existenciu takejto doložky a tým pádom sa nemôže domáhať jej nekalosti, čo bolo potvrdené aj rozsudkom súdu prvého stupňa. Navyše navrhovateľ sa obrátil na všeobecný súd a konanie pred rozhodcovským súdom ani neprebehlo, a preto priložené rozhodnutie Ústavného súdu ČR v súdnej veci je úplne irelevantné. V liste Európskej únie 14.09.2010 je spomínaná stará a dávno prekonaná jeho zmluvná dokumentácia a v súdnej veci bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere z 24.06.2013, ktorú nie je možné porovnávať so zmluvou uvedenou v danom liste. K rozsudku A., A. / SOS financ, s.r.o. uvádza, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi ním a navrhovateľom obsahuje všetky podstatné náležitosti a ak by aj teoreticky neobsahovala, ich absencia nespôsobuje neplatnosť zmluvy ako celku, ale v súlade s ust. § 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. V čase uzavretia zmluvy neexistovala žiadna cenová limitácia v podobe vykonávacieho právneho predpisu a jediným obmedzením v otázke dohodnutia výšky úrokov bol § 53 ods. 6 OZ. Uvedený rozsudok hovorí práve proti koncepcii celkovej neplatnosti zmluvy o úvere.

Krajský súd ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolanie v rozsahu ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd poukazuje predovšetkým na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka platné v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa spôsobmi jeho zabezpečenia, jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že takéto znenie ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka priniesol zákon č. 129/2010 Z. z., ktorým sa zaviedla nová úprava spotrebiteľského úveru. Pre všetky zmluvy o odplatnom poskytovaní peňažných plnení spotrebiteľom od 01.06.2010 platí, že odplata nesmie podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. V praxi ide o odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v obdobných prípadoch bez ohľadu na to, aký subjekt poskytuje peňažné prostriedky. Z hľadiska posúdenia okolností prípadov sa prihliada na okolnosti, ktoré sú uvedené v druhej vete § 53 ods. 6. Občiansky zákonník, ktorý zaviedol úpravu výšky odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov, pretože zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch pod režim, ktorého podliehala aj úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania, túto výšku už priamo nelimituje. Celkovú výšku odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky, predsa však vyjadruje RPMN, ktorá sa vypočítava podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2 zák. č. 129/2010 Z. z.

V preskúmvanej veci bol v samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere dohodnutý úrok, ktorý bol podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľských úveroch vo výške 39,15 % (predstavoval sumu 195,75 eur) a náklady spotrebiteľa tvoril aj administratívny poplatok vo výške 288,25 eur, pričom pri jeho definícii nevyplýva, aká administratíva spojená s uzatváraním zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyvolala takéto náklady, resp. vyžadovala dohodu o takto vysokom poplatku. Výšku odplaty potom vyjadrovala RPMN dohodnutá vo výške 96 %, čo vzhľadom na priemernú hodnotu obdobných spotrebiteľských úverov v danom čase 39,20 % bol viac ako jej dvojnásobok, konkrétne šlo o 2,44-násobok priemernej hodnoty RPMN v danom čase. Dohodnuté úroky požadované vo výške 39,15 % boli viac ako 4-násobne vyššie než úroky požadované bankami za obdobné úvery v júli 2013.

Zákonodarca mal neskôr záujem limitovať konkrétnejšie výšku odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi a novelizoval nariadením č. 141/2014 Z. z. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorá novela nadobudla účinnosť k 01.06.2014 a stanovil najvyššiu možnú prípustnú výšku odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi (tvorenú úrokom, poplatkami a akýmkoľvek inými odplatnými plneniami alebo inými nákladmi, ktoré sú dohodnuté pri spotrebiteľskej zmluve a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov) tak, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne, pričom na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Týmto spôsobom bol legislatívne stanovený limit odplaty, ktorý je z hľadiska požiadaviek na ochranu spotrebiteľa, z hľadiska dobrých mravov a spoločenského záujmu, z pohľadu zákona prípustný.

V tomto prípade okresný súd dospel k presvedčeniu, že už úroky pri úvere poskytnutom vo výške 500 eur žalobcovi, ktorý mal byť splatený do 1 roka, teda na pomerne krátku dobu, dohodnuté vo výške 39,15 % ročne, teda vo výške, ktorá bola viac než 4-násobkom úrokov vyžadovaných v obdobnom čase bankami pri podobných spotrebiteľských úveroch, boli dohodnuté vo výške, ktorá odporovala dobrým mravom, pre svoju neprimeranú výšku a táto skutočnosť spôsobila neplatnosť ich dojednania v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Úroky sa, ale spolu s administratívnym poplatkom podieľali na celkovej výške odplaty, ktorú získal žalovaný zaplatením úveru, keďže navrhovateľ mu celkovo mal zaplatiť za sumu 500 eur takmer 100-násobok požičanej sumy, teda sumu 484 eur. 96 % RPMN vyjadrujúca výšku celkovej odplaty za spotrebiteľský úver po tom, ako súd konštatoval vyššie, predstavovala viac ako 2,44-násobok priemernej RPMN za obdobné spotrebiteľské úvery. Dohoda o celkovej odplate za poskytnutý úver tvorená úrokmi, administratívnym poplatkom celkovo vo výške 484 eur preto podľa presvedčenia aj odvolacieho súdu odporovala aj vtedy platnému ustanoveniu § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, teda dohoda účastníkov konania o odplate veriteľovi za poskytnutie spotrebiteľského úveru bola v rozpore so zákonom, čo opäť spôsobovala jej absolútnu neplatnosť v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Neplatnosť dohody o odplate veriteľa spôsobuje potom, že odporca nemá nárok na plnenia, ktoré mu boli týmto titulom zaplatené a prevyšovali požičanú istinu.

Odporca ďalej v odvolaní namieta, že cena plnenia nemôže byť posudzovaná ako neprijateľná podmienka podľa § 53 ods. 1 OZ. Súd prvého stupňa však nevyslovil neprijateľnosť podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ale uviedol, že dohodnutý úrok a administratívne náklady sú neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ, a preto je zmluva neplatná v zmysle ust. § 39 OZ.

Ďalšou odvolacou námietkou bolo, že rozhodnutie súdu prvého stupňa trpí nedostatočným odôvodnením. Je potrebné uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu SR totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd SR vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07). Z práva na

spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentami a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07).

Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa spĺňa vyššie uvedené kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p., a preto ho nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Následnosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne, zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Okresný súd jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré návrhu navrhovateľky, ktorým sa domáhala náhrady škody, vyhovel. Náležite sa vysporiadal so súdnou judikatúrou týkajúcou sa preskúmvanej veci. Rozhodnutie presvedčivo a zrozumiteľne odôvodnil pokiaľ ide o štátny orgán, ktorým má zastupovať Slovenskú republiku v prejednávanej veci, ako aj splnenia hmotnoprávných predpokladov na priznanie nároku (uznesenie o vznesení obvinenia ako nezákonného rozhodnutia, vznik škody titulom vynaložených trov obhajoby v trestnom konaní a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody).

Pokiaľ odporca namietal, že súd mal vykonať dôkaz výsluchom odporcu, čo nie je pravdou, odvolací súd poukazuje na to, že okresný súd iba vo vymenovaní dôkazov uvedené spomínal, avšak logicky z ďalšieho obsahu odôvodnenia nevplýva, že by vychádzal z takéhoto dôkazu.

Odvolací súd preto rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, ako aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi ich náhradu nepriznal. Odporca nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu navrhovateľ si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a fakticky mu žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.